

**2153****ROZPORZĄDZENIE MINISTRA KULTURY<sup>1)</sup>**

z dnia 25 sierpnia 2004 r.

**w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych**

Na podstawie art. 88 ust. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Ochrona zabytków, na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych, polega na planowaniu, przygotowaniu i realizacji przedsięwzięć zapobiegawczych, dokumentacyjnych, zabezpieczających, ratowniczych i konserwatorskich, mających na celu ich uratowanie przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub zaginięciem.

2. Przedsięwzięcia określone w ust. 1 są realizowane poprzez:

- 1) zapobieganie i prowadzenie prac przygotowawczych — w czasie poprzedzającym wystąpienie konfliktu zbrojnego lub sytuacji kryzysowej;
- 2) podwyższenie gotowości — wprowadzanej w okresie narastania bezpośredniego zagrożenia przez właściwe organy kierowania kryzysowego, określone w art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. Nr 62, poz. 558 i Nr 74, poz. 676);
- 3) reagowanie — w czasie wystąpienia i trwania konfliktu zbrojnego lub sytuacji kryzysowej;
- 4) zabezpieczenie i dokumentowanie — po ustąpieniu konfliktu zbrojnego lub sytuacji kryzysowej.

3. Zapobieganie i prowadzenie prac przygotowawczych obejmuje w szczególności następujące przedsięwzięcia i czynności:

- 1) opracowanie planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych, jeżeli nie zostały one opracowane wcześniej, oraz ich aktualizację;
- 2) kontrolę i doskonalenie stanu technicznego zabytków;
- 3) instalowanie i utrzymywanie w sprawności urządzeń i systemów zabezpieczenia zabytków, w tym sygnalizacji wykrywania i alarmowania;
- 4) wykonywanie ewidencji i dokumentacji zabytków podlegających ochronie;

5) projektowanie i wykonywanie inżynieryjno-technicznych prac zabezpieczających przy zabytkach, takich jak:

- a) podwyższenie klasy odporności ogniowej i poprawa właściwości konstrukcyjnych,
- b) zabezpieczenia przed skutkami wybuchów, wichur, śnieżyc, powodzi lub zalania z innych przyczyn, osunięć lub zapadnięć gruntu,
- c) obudowa lub osłona fragmentów szczególnie wartościowych i narażonych na destrukcję.

4. Podwyższenie gotowości obejmuje następujące czynności:

- 1) demontaż i ukrycie najcenniejszych detali architektonicznych i elementów wyposażenia;
- 2) przygotowanie i rozmieszczenie znaków Konwencji o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego wraz z Regulaminem wykonawczym do tej Konwencji oraz Protokołem o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego, podpisanej w Hadze dnia 14 maja 1954 r. (Dz. U. z 1957 r. Nr 46, poz. 212), zwanej dalej „Konwencją haską”;
- 3) zgromadzenie i utrzymywanie w gotowości urządzeń, sprzętu, narzędzi, opakowań, materiałów niezbędnych do wykonania prac zabezpieczających i działań ratowniczych;
- 4) zorganizowanie systemu monitorowania zagrożeń, alarmowania i powiadamiania;
- 5) wyznaczenie i przygotowanie zespołów ludzkich do prac zabezpieczających i działań ochronnych;
- 6) zorganizowanie współdziałania właścicieli, zarządców i użytkowników zabytków, zwanych dalej „kierownikami jednostek organizacyjnych”, organów administracji publicznej, specjalistycznych służb, jednostek i instytucji, Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz wolontariatu.

5. Podczas reagowania prowadzi się akcje ratownicze oraz udziela pomocy jednostkom ratowniczo-gaśniczym.

6. Zabezpieczenie i dokumentowanie obejmuje:

- 1) zabezpieczenie zabytków przed dalszą destrukcją po ustąpieniu bezpośredniego zagrożenia;
- 2) dokumentowanie zdarzeń, strat i podjętych działań;
- 3) informowanie właściwych organów administracji publicznej, w szczególności wojewódzkiego kon-

<sup>1)</sup> Minister Kultury kieruje działem administracji rządowej — kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Kultury (Dz. U. Nr 134, poz. 1430).

serwatora zabytków oraz organów założycielskich o stratach, podjętych działaniach i ewentualnych potrzebach pomocy.

7. Ochrona zabytków ruchomych polega ponadto na podjęciu, w zależności od sytuacji i posiadanych możliwości, następujących czynności:

- 1) zabezpieczenia ich przed zniszczeniem lub uszkodzeniem, w miejscu stałego przechowywania, oraz na zorganizowaniu stałego dozoru;
- 2) przemieszczenia do innych, przygotowanych pomieszczeń jednostki organizacyjnej;
- 3) rozśrodkowania zabytków do innych wytypowanych i przygotowanych obiektów w tej samej miejscowości;
- 4) ewakuacji do wyznaczonych i uprzednio przygotowanych obiektów poza miejscowością ich stałego przechowywania, jeżeli nie ma możliwości ich właściwego zabezpieczenia na miejscu lub w tej samej miejscowości, oraz zapewnienia stałego dozoru;
- 5) ewakuacji najcenniejszych zabytków za granicę w przypadku konfliktu zbrojnego;
- 6) przyjmowania, na wniosek właściciela lub posiadacza, cennych zabytków na czasowe przechowanie przez publiczne jednostki organizacyjne kultury.

8. W odniesieniu do zabytku ruchomego, znajdującego się czasowo poza jednostką organizacyjną, kierownik tej jednostki podejmuje decyzję dotyczącą zwrotu zabytku lub pozostawienia go w miejscu czasowego przechowywania.

§ 2. Działania, o których mowa w § 1, realizują, w ramach zadań obrony cywilnej, organy administracji publicznej odpowiednich stopni i kierownicy jednostek organizacyjnych posiadających zabytki, przy użyciu środków finansowych posiadanych przez te jednostki.

§ 3. 1. Organizację i sposób ochrony zabytków, na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych, planuje się w jednostkach organizacyjnych posiadających zabytki oraz na poszczególnych stopniach administracji, ujmując stan zasobu podlegającego ochronie, zagrożenia, zamiar działania, sposób realizacji, niezbędne siły i środki oraz czas i koszty wykonania w sporządzanych w tym celu następujących dokumentach:

- 1) planie ochrony zabytków jednostki organizacyjnej;
- 2) gminnym planie ochrony zabytków;
- 3) powiatowym planie ochrony zabytków;
- 4) wojewódzkim planie ochrony zabytków;
- 5) krajowym planie ochrony zabytków.

2. Plany ochrony zabytków, o których mowa w ust. 1, sporządza się odpowiednio do przewidywanych i realnych zagrożeń, w szczególności na wypadek:

- 1) pożaru;
- 2) powodzi, ulewy lub zalania z innych przyczyn;
- 3) wichury;
- 4) katastrofy budowlanej, awarii technicznej, chemicznej;
- 5) demonstracji i rozruchów ulicznych, rabunku lub aktu wandalizmu;
- 6) ataku terrorystycznego;
- 7) konfliktu zbrojnego.

3. Plany ochrony zabytków zawierają w szczególności:

- 1) informacje niezbędne do realizacji prac przygotowawczych oraz sprawnego koordynowania i zarządzania ochroną w poszczególnych etapach działania;
- 2) wykaz osób uprawnionych do podejmowania decyzji i kierowania ochroną;
- 3) wyszczególnienie sposobów przepływu informacji na wszystkich stopniach zarządzania.

4. W razie zaistnienia konfliktu zbrojnego lub sytuacji kryzysowej, gdy planowane prace związane z ochroną zabytków nie zostały w całości wykonane, kierownik jednostki organizacyjnej posiadającej zabytki zabezpiecza je w sposób doraźny przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub zaginięciem.

5. Plany ochrony sporządza się według „Instrukcji przygotowania i realizacji planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych”, stanowiącej załącznik do rozporządzenia.

§ 4. 1. Plan ochrony zabytków jednostki organizacyjnej na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych opracowuje kierownik jednostki organizacyjnej posiadającej zabytki, w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, oraz przedstawia do zatwierdzenia wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta).

2. Gminny plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych opracowuje wójt (burmistrz, prezydent miasta); plan ten podlega uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków oraz właściwym terenowym organem obrony cywilnej na obszarze powiatu.

3. Powiatowy plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych opracowuje starosta; plan ten podlega uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków oraz właściwym tere-

nowym organem obrony cywilnej na obszarze województwa.

4. Wojewódzki plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych opracowuje wojewódzki konserwator zabytków, w uzgodnieniu z wojewodą i Szefem Obrony Cywilnej Kraju.

5. Krajowy plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych opracowuje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

§ 5. 1. Plany ochrony zabytków są integralną częścią planów obrony cywilnej i podlegają corocznej aktualizacji w terminie do dnia 31 marca każdego roku, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego.

2. Plany ochrony zabytków opracowuje się:

- 1) na poziomie jednostki organizacyjnej w trzech egzemplarzach, z tym że:
  - a) pierwszy egzemplarz pozostaje u opracowującego,
  - b) drugi egzemplarz przekazuje się właściwemu terenowemu organowi obrony cywilnej,
  - c) trzeci egzemplarz przekazuje się właściwemu organowi ochrony zabytków;
- 2) na poziomie gminy i powiatu w dwóch egzemplarzach, z tym że:
  - a) pierwszy egzemplarz pozostaje u opracowującego,
  - b) drugi egzemplarz przekazuje się właściwemu wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków;
- 3) na poziomie województwa w dwóch egzemplarzach, z tym że:
  - a) pierwszy egzemplarz pozostaje u opracowującego,
  - b) drugi egzemplarz przekazuje się ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego;
- 4) na poziomie kraju w dwóch egzemplarzach, z tym że:

a) pierwszy egzemplarz pozostaje u opracowującego,

b) drugi egzemplarz przekazuje się Szefowi Obrony Cywilnej Kraju.

3. Części planów ochrony zabytków zawierające informacje, których ujawnienie mogłoby przynieść szkodę chronionym zabytkom, w tym zwłaszcza dane dotyczące organizacji ochrony zabytków o szczególnym znaczeniu dla dziedzictwa narodowego, na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych, podlegają ochronie na podstawie przepisów ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 11, poz. 95, z późn. zm.<sup>2)</sup>).

§ 6. 1. Za organizację, koordynację współdziałania oraz kierowanie pracami przygotowawczymi w zakresie ochrony zabytków, na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych, są odpowiedzialni, działający w porozumieniu z właściwymi organami obrony cywilnej, kierownicy jednostek organizacyjnych i organy sporządzające plany ochrony zabytków lub upoważnieni przez nich pracownicy.

2. Organy administracji publicznej zapewniają przygotowanie i realizację przewidzianych działań w zakresie ochrony zabytków, na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych, zgodnie z posiadaną właściwością.

§ 7. Plany ochrony zabytków, o których mowa w § 3, sporządza się w nieprzekraczalnym terminie 9 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Kultury: w z. A. Odorowicz

<sup>2)</sup> Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 12, poz. 136 i Nr 39, poz. 462, z 2001 r. Nr 22, poz. 247, Nr 27, poz. 298, Nr 56, poz. 580, Nr 110, poz. 1189, Nr 123, poz. 1353 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 89, poz. 804 i Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 17, poz. 155 oraz z 2004 r. Nr 29, poz. 257.

Załącznik do rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r. (poz. 2153)

## INSTRUKCJA PRZYGOTOWANIA I REALIZACJI PLANÓW OCHRONY ZABYTEKÓW NA WYPADEK KONFLIKTU ZBROJNEGO I SYTUACJI KRYZYSOWYCH

1. Plan ochrony zabytków jednostki organizacyjnej posiadającej zabytki zawiera w szczególności:

- 1) charakterystykę zabytku, z określeniem najbardziej cennych elementów oraz stanu dokumentacji;

2) ocenę położenia i możliwych zagrożeń dla zabytku z wnioskami;

3) ocenę stanu technicznego obiektu, urządzeń, instalacji, komunikacji wewnętrznej, dojazdów, miejsc poboru lub odprowadzania wody i innych;









- 4) zamiar działania, z określeniem niezbędnych priorytetów;
  - 5) instrukcje postępowania pracowników lub wyznaczonych grup pracowników, w tym wewnętrznych służb ochrony, w razie określonych sytuacji kryzysowych;
  - 6) wykaz prac przygotowawczych, organizacyjnych, techniczno-inżynierskich, dokumentacyjnych i innych niezbędnych do wykonania, z określeniem osób odpowiedzialnych i zespołów, ze wskazaniem przypisanych im zadań oraz czasu ich wykonania;
  - 7) wykaz rodzajów i ilości potrzebnych materiałów i urządzeń, z określeniem ich przeznaczenia, sposobu pozyskania i miejsc przechowywania;
  - 8) określenie przybliżonych kosztów wykonania prac przygotowawczo-zabezpieczających;
  - 9) wykaz osób reklamowanych na wniosek kierowników jednostek organizacyjnych na wypadek konfliktu zbrojnego oraz wykaz osób posiadających przydziały organizacyjno-mobilizacyjne do formacji obrony cywilnej;
  - 10) opis (schemat) systemu alarmowania (powiadamiania), kierowania, współdziałania i łączności z wykazami adresów, telefonów (faksów) jednostek ratowniczych, osób funkcyjnych, specjalistycznych służb, instytucji i rzeczoznawców;
  - 11) określenie sposobu dokumentowania działań ratowniczych i informowania o stratach, szkodach i potrzebach w zakresie ich likwidacji.
2. Plan ochrony zabytku składa się z części opisowej i z części graficznej w postaci mapy (planu) oraz ewentualnych szkiców szczegółowych i załączników w postaci schematów, tabel, wykazów. Wybrane znaki stosowane w części graficznej planu zawiera załącznik nr 1 do Instrukcji.
3. Plany ochrony zabytków sporządza się oddzielnie dla zabytków nieruchomych i zabytków ruchomych.
4. Podstawowymi składnikami planu ochrony zabytków nieruchomych jednostki organizacyjnej, oprócz elementów zawartych w ust. 1, są:
- 1) „Techniczny projekt zabezpieczenia zabytku”, sporządzany przez uprawnione podmioty, dla zabytku o szczególnym znaczeniu dla dziedzictwa narodowego, o bogatym wystroju architektonicznym, na podstawie decyzji właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków, uwzględniający prace techniczno-inżynierskie wzmacniające konstrukcję i odporność obiektu, obudowę, osłonę lub demontaż i ukrycie wybranych elementów wystroju zewnętrznego i wewnętrznego;
  - 2) „Karta projektowa”, sporządzona przy wykorzystaniu elementów zawartych w pracy studialnej „Techniczny projekt zabezpieczenia zabytku”, zawierająca szczegółowe ustalenia (opisowe i graficzne) dotyczące sposobów zabezpieczenia, nakładów robocizny i potrzeb materiałowych;
- 3) organizacja prac zabezpieczających z udziałem na prace I i II kolejności według spisu, którego wzór stanowi załącznik nr 2 do Instrukcji;
- 4) sposób oznakowania zabytku nieruchomego (obiektu, zespołu), na wypadek konfliktu zbrojnego, znakiem rozpoznawczym Konwencji haskiej, według wzoru i zasad określonych w załączniku nr 3 do Instrukcji.
5. Podstawowymi elementami planu ochrony zabytków ruchomych, oprócz elementów zawartych w ust. 1, są:
- 1) wykaz zbiorczy zabytków ruchomych, z określeniem miejsc i sposobu ich przechowywania, na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych, tras przewozu wraz z danymi dotyczącymi ich rodzajów, wymiarów, ciężaru i objętości, opakowań, osób i środków transportu, czasu, sporządzony w trzech egzemplarzach według wzoru stanowiącego załącznik nr 4 do Instrukcji;
  - 2) wykaz „Kart tożsamości”, wydawanych przez kierownika jednostki organizacyjnej dla personelu przydzielonego do ochrony zabytków, na wypadek konfliktu zbrojnego, których wzór stanowi załącznik nr 5 do Instrukcji;
  - 3) napisy na opakowaniach dla zabytków ruchomych, wykonane według wzorów stanowiących załącznik nr 6 do Instrukcji.
6. Plan ochrony zabytków ruchomych opracowuje się z uwzględnieniem następujących przedsięwzięć:
- 1) przedsięwzięcia związane z ukryciem i zabezpieczeniem zabytków ruchomych w obrębie nieruchomości jednostki organizacyjnej:
    - a) dane ilościowe zasobów oraz podstawowa dokumentacja przewidziana do ukrycia i zabezpieczenia w miejscu dotychczasowego eksponowania,
    - b) spisy zabytków z numerami inwentarzowymi i numerami opakowań oraz miejsca ich przechowywania i sposoby zabezpieczenia (w trzech egzemplarzach) — według wzoru stanowiącego załącznik nr 7 do Instrukcji,
    - c) dane dotyczące opakowań i potrzeby ich uzupełnienia,
    - d) kalkulacje czasu niezbędnego do przeprowadzenia prac zabezpieczających oraz kosztów prac zabezpieczających,
    - e) niezbędne prace adaptacyjne pomieszczeń zapewniające właściwe przechowywanie zbiorów,
    - f) liczba osób niezbędnych do przeprowadzenia prac zabezpieczających,





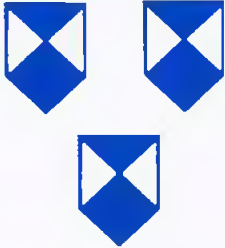



- g) osoba odpowiedzialna za zabezpieczenie zabytków na miejscu,
- h) inne czynności związane z wykonaniem przedsięwzięcia;
- 2) przedsięwzięcia związane z rozśrodkowaniem lub ewakuacją zabytków:
- a) dane dotyczące rodzajów, ilości, wymiarów, ciężaru i objętości zabytków podlegających rozśrodkowaniu lub ewakuacji,
- b) spisy zabytków z numerami inwentarzowymi i numerami opakowań (skrzyń itp.) oraz miejsca ich przechowywania i sposoby zabezpieczenia (w trzech egzemplarzach) — według wzoru stanowiącego załącznik nr 7 do Instrukcji,
- c) stan i potrzeby w zakresie opakowań, plan ich przygotowania, koszty,
- d) potrzeby w zakresie środków transportowych, zabezpieczenie brakującego transportu, organizacja transportu i jego ochrona,
- e) liczba osób (zespołów) niezbędna do przeprowadzenia rozśrodkowania lub ewakuacji,
- f) miejsce i trasy (główna i zapasowa) rozśrodkowania lub ewakuacji,
- g) zakres ewentualnych prac adaptacyjnych pomieszczeń przeznaczonych na ukrycia, koszty,
- h) kalkulacje czasu niezbędnego do przeprowadzenia rozśrodkowania lub ewakuacji, organizacja pracy, koszty,
- i) osoby odpowiedzialne za wykonanie poszczególnych czynności;
- 3) elementy uzupełniające:
- a) przedsięwzięcia dokonane i przewidywane do wykonania,
- b) plan ochrony zabytków ruchomych jednostki organizacyjnej powinien posiadać następujące załączniki:
- plan sytuacyjny jednostki organizacyjnej,
  - miejsce i trasy rozśrodkowania lub ewakuacji (przejazdu) na mapie lub szkicu,
  - harmonogram realizacji planowanych przedsięwzięć z zakresu ochrony ruchomych zabytków,
- c) spisy i wykazy zabytków i dane dotyczące ilości, wymiarów, ciężaru, objętości zabytków przemieszczanych do innych pomieszczeń w obrębie tego samego obiektu jednostki organizacyjnej oraz podlegających rozśrodkowaniu lub ewakuacji; ilość osób, czasu, opakowań i środków transportu ujmuje się w formie tabel.
7. Rozśrodkowanie i ewakuację zabytków organizuje się w następujący sposób:
- 1) rozśrodkowaniu lub ewakuacji podlegają zabytki ruchome, które określa kierownik jednostki organizacyjnej w planie ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych, w przypadku braku możliwości zapewnienia ochrony zabytków ruchomych lub ich części w miejscu stałego ich przechowywania;
  - 2) rozśrodkowanie zabytków ruchomych polega na zaplanowanym, zorganizowanym i chronionym ich przemieszczeniu do wytypowanych i przygotowanych miejsc w obrębie tej samej miejscowości lub do innej wytypowanej miejscowości oraz ich zabezpieczeniu w nowym miejscu przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub zaginięciem;
  - 3) ochronie podlegają spisy zabytków przeznaczonych do ewakuacji, trasy przewozu i miejsca ukrycia, sposoby ochrony w czasie transportu i zabezpieczenia w nowym miejscu przechowywania;
  - 4) miejsca rozśrodkowania i ewakuacji oraz trasy przejazdu — główne i zapasowe — uzgadnia się z właściwymi terytorialnie organami zarządzania kryzysowego;
  - 5) miejsca rozśrodkowania i ewakuacji oraz trasy przewozu zabytków powinny znajdować się z dala od głównych szlaków i węzłów komunikacyjnych, ważnych ośrodków przemysłowych, baz i składnic paliw oraz materiałów niebezpiecznych, a także obiektów wojskowych;
  - 6) potrzeby w zakresie transportu i pracowników określa się na podstawie liczby, ciężaru i objętości zabytków podlegających rozśrodkowaniu lub ewakuacji, odległości, czasu przejazdu oraz ładowności środków transportu;
  - 7) zabytki wyznaczone do transportu wraz z ich spisem umieszcza się w uprzednio przygotowanych opakowaniach, zaopatrzonych w napis o treści: „Zabytki kultury — własność (nazwa jednostki organizacyjnej)”, znak rozpoznawczy Konwencji haskiej i numer opakowania, drugi egzemplarz spisu dołącza się do wykazu zabytków ruchomych podlegających rozśrodkowaniu lub ewakuacji w planie ochrony zabytków;
  - 8) formowanie i przejazd środków transportu lub kolumn transportowych powinien się odbywać zgodnie z przepisami dotyczącymi organizacji i wykonywania konwojów.
8. Gminny, powiatowy i wojewódzki plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych obejmuje:
- 1) część opisową, zawierającą w szczególności:
    - a) charakterystykę zasobów i rozmieszczenia zabytków oraz stopnia ich spodziewanego zagrożenia,
    - b) wnioski z analizy rozmieszczenia i zagrożenia zabytków oraz sposoby ich ochrony w zależności od zagrożenia,

- c) wykaz zabytków nieruchomych, zawierający ważniejsze elementy podlegające zabezpieczeniu i sposoby zabezpieczeń oraz dane dotyczące realizacji prac, sporządzony według wzoru stanowiącego załącznik nr 8 do Instrukcji,
- d) wykazy jednostek organizacyjnych chroniących zabytki ruchome na miejscu oraz jednostek, które przewidują rozśrodkowanie lub ewakuację zabytków ruchomych,
- e) dane dotyczące rodzajów i liczby zabytków ruchomych podlegających rozśrodkowaniu i ewakuacji, trasy ich przewozu i miejsca ukrycia, sumarycznego ciężaru i objętości, nakładów pracy podczas pakowania, przejazdu i ukrycia oraz ładowności środków transportu, według wzoru stanowiącego załącznik nr 9 do Instrukcji,
- f) sposób współdziałania, powiadamiania i łączności,
- g) sposoby informowania o stratach według wzoru formularza zgłoszenia strat w zabytkach, stanowiącego załącznik nr 10 do Instrukcji,
- h) zestawienie prac dokumentacyjnych i konserwatorsko-zabezpieczających w razie wystąpienia strat i szkód w zabytkach,
- i) wykaz z adresami jednostek, instytucji, organizacji i rzeczoznawców, przewidzianych do udzielenia pomocy zabytkom w razie zagrożenia;
- 2) część graficzną, przedstawiającą w szczególności:
- a) rozmieszczenie zabytków nieruchomych,
- b) rozmieszczenie jednostek organizacyjnych posiadających zabytki ruchome z zaznaczeniem:
- jednostek chroniących zabytki na miejscu,
  - jednostek stosujących rozśrodkowanie zabytków,
  - jednostek stosujących ewakuację zabytków,
  - głównych i zapasowych miejsc oraz tras rozśrodkowania i ewakuacji,
- c) rodzaje i rejony zagrożeń,
- d) stanowiska kierowania.
9. Krajowy plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych obejmuje w szczególności:
- 1) w części opisowej:
- a) liczbę, rodzaje, charakterystykę i wykazy zabytków, z podziałem na nieruchome i ruchome, podlegających ochronie szczególnej, przez którą należy rozumieć potrzebę: priorytetowego wykonywania prac planistycznych, zabezpieczających i ratowniczych przy zabytkach oraz wykonywania projektów technicznych dla zabezpieczenia zabytków nieruchomych, a także stosowania wymogów wynikających z art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych,
- b) rodzaje, kierunki i rejony szczególnych zagrożeń, z wnioskami,
- c) zamiar działania na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych,
- d) sposoby ochrony najcenniejszych i najbardziej zagrożonych zabytków nieruchomych,
- e) miejsca, rodzaje i wykazy najcenniejszych zabytków ruchomych (zbiorów) podlegających rozśrodkowaniu i ewakuacji,
- f) sposoby ochrony zabytków ruchomych podlegających ochronie w miejscach stałego przechowywania,
- g) miejsca, wykazy i sposoby ewentualnej ewakuacji zabytków poza granice kraju, na wypadek konfliktu zbrojnego,
- h) ogólne zestawienie kosztów, nakładów pracy, materiałów i urządzeń przewidzianych do prac zabezpieczających oraz do rozśrodkowania i ewakuacji,
- i) schrony i inne przygotowane miejsca przeznaczone do ukrycia zabytków,
- j) spisy (wykazy) służb, jednostek, instytucji, organizacji i rzeczoznawców, przewidzianych do udzielenia specjalistycznej pomocy zagrożonym zabytkom,
- k) system kierowania ochroną zabytków, koordynacji, współdziałania, powiadamiania i łączności oraz informowania o stratach,
- l) czas realizacji zadań;
- 2) w części graficznej na mapie:
- a) rozmieszczenie na terenie kraju najcenniejszych zabytków nieruchomych i ruchomych objętych ochroną szczególną,
- b) rodzaje, kierunki, strefy (obszary) największych zagrożeń,
- c) miejsca ukrycia i ewakuacji zabytków ruchomych na terenie kraju,
- d) główne i zapasowe trasy ewakuacji,
- e) stanowiska kierowania ochroną zabytków.






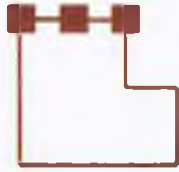


Załącznik nr 1 do Instrukcji przygotowania i realizacji planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych



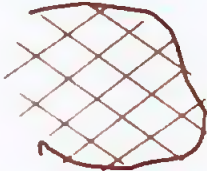





ZNAKI UMOWNE  
stosowane w części graficznej planu ochrony zabytków

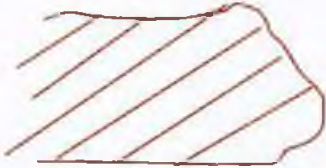

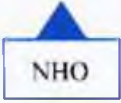
OPIS ZNAKU	SYMBOL ZNAKU
1	2
STANOWISKO KRAJOWE KIEROWANIA OCHRONĄ ZABYTKÓW (znak ze skrótem „MK” — stanowisko kierowania ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego)	
STANOWISKO WOJEWÓDZKIE KIEROWANIA OCHRONĄ ZABYTKÓW (znak ze skrótem „WKZ” — stanowisko kierowania wojewódzkiego konserwatora zabytków)	
TRASA EWAKUACJI (KOLUMNY)	
REJON (STREFA) SKAZEN	
PRZEWIDYWANE UDERZENIA LOTNICTWA PRZECIWNKA	
ŚRODKI TRANSPORTU (znak ze skrótem „Z” — zabytki)	
TRANSPORT KOLEJOWY Z ZABYTKAMI	
REJON ZALEWÓW I ZATOPIEN	

1	2
POŻAR PRZESTRZENNY	
ZABYTKI NIERUCHOME PODLEGAJĄCE OCHRONIE	
ZABYTKI RUCHOME PODLEGAJĄCE OCHRONIE	
REJON ROZŚRODKOWANIA ZABYTKÓW RUCHOMYCH	
DOBRA KULTURY PODLEGAJĄCE OCHRONIE SPECJALNEJ	
DOBRA KULTURY WPISANE NA „LISTĘ ŚWIATOWEGO DZIEDZICTWA KULTURALNEGO I PRZYRODNICZEGO UNESCO”	
KOŚCIÓŁ	
KLASZTOR	



1	2
CERKIEW	
SYNAGOGA	
ZABYTKOWA KAPLICZKA	
CMENTARZ (WOJSKOWY, WOJENNY)	
ZAMEK	
RUINY	
ZABYTEK ARCHITEKTONICZNY (PAŁAC, DWOREK, DOM ZABYTKOWY)	
ZABYTEK BUDOWNICTWA LUDOWEGO	

1	2
ZABYTEK TECHNIKI	
GRODZISKO	
PARK NARODOWY	
PARK ZABYTKOWY	
INNE ZABYTKI	
POMNIK	
MIEJSCE MARTYROLOGII	
POLE BITWY	

1	2
PARK KRAJOBRAZOWY	
SCHRON NA UKRYCIE ZABYTKÓW RUCHOMYCH	
INSTYTUCJE KULTURY: — T — teatr, — B — biblioteka, — M — muzeum, — A — archiwum, — G — galeria	
OBIEKT DZIEDZICTWA NARODOWEGO * NARODOWY	

Załącznik nr 2 do Instrukcji przygotowania i realizacji planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych

**WZÓR  
SPIS**

przewidywanych prac zabezpieczających obiekt ..... (nazwa obiektu)

Lp.	Elementy obiektu podlegające zabezpieczeniu	Proponowany sposób zabezpieczenia	Orientacyjnie ustalono				Uwagi
			sity	środki	czas wykonania zadania	koszty	
1	2	3	4	5	6	7	8

Organizacja robót zabezpieczających w obiekcie

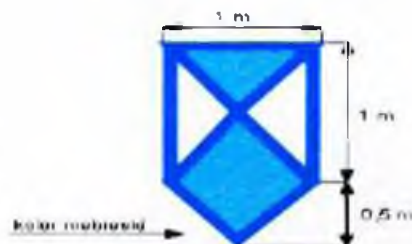
Prowadzenie robót zabezpieczających i ich organizacja:

- harmonogram realizacji robót,
- organizacja zespołów roboczych, wykorzystanie, warunki socjalno-bytowe.

*Załącznik nr 3 do Instrukcji przygotowania i realizacji planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych*

## OZNAKOWANIE OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH ZNAKIEM ROZPOZNAWCZYM KONWENCJI HASKIEJ

Wzór znaku rozpoznawczego Konwencji haskiej w układzie pojedynczym służy do oznakowania zabytków korzystających z ochrony ogólnej.



1. Znak rozpoznawczy Konwencji haskiej z czytelną informacją, że obiekt (nazwa obiektu, nr obiektu itp.) jest zaliczony do obiektów korzystających z ochrony ogólnej, umieszcza się przy wejściu do obiektu zabytkowego. Dolna krawędź znaku powinna znajdować się 2 metry powyżej poziomu ziemi.

2. Pełną widoczność znaku za dnia zapewnia się poprzez odpowiednie jego rozmieszczenie na:

1) dachach obiektu:

a) pojedynczego obiektu:

- dachu płaskim — jeden znak,
- dachu o wysokiej kalenicy — po jednym znaku po jednej i drugiej stronie kalenicy,
- dachu o więcej niż dwóch połaciach — po jednym znaku na każdej połaci,

b) kilku obiektach na nieruchomości:

- o dachach płaskich — po jednym znaku na każdym obiekcie,
- o dachach o wysokiej kalenicy, po jednym znaku, na przemian z jednej i z drugiej strony kalenicy;

2) zewnętrznych ścianach obiektu:

a) pojedynczego obiektu — na ścianie frontowej i tylnej,

b) kilku obiektach na nieruchomości — na zewnętrznych ścianach poszczególnych budynków wytyczających zarys posesji;

3) placach nieruchomości, na których rozmieszczonych jest kilka obiektów zabytkowych:

- jeden znak o podwójnych wymiarach.

3. Znaki można wykonać i umieścić w sposób nieprzynoszący szkody dla zabytku na:

1) dachu obiektu poprzez:

- rozciągnięcie płótna z namalowanym znakiem,
- przymocowanie trwałych plansz z namalowanym znakiem,

2) ścianach obiektu — zawieszenie plansz tekturowych (z desek) z namalowanym znakiem;

3) na placu nieruchomości — rozciągnięcie płótna lub innego tworzywa z namalowanym znakiem lub wysypanie kolorowego kruszywa (materiałów trwałych).

Uwaga: Rozmiary znaków powinny być proporcjonalne do wielkości obiektu.

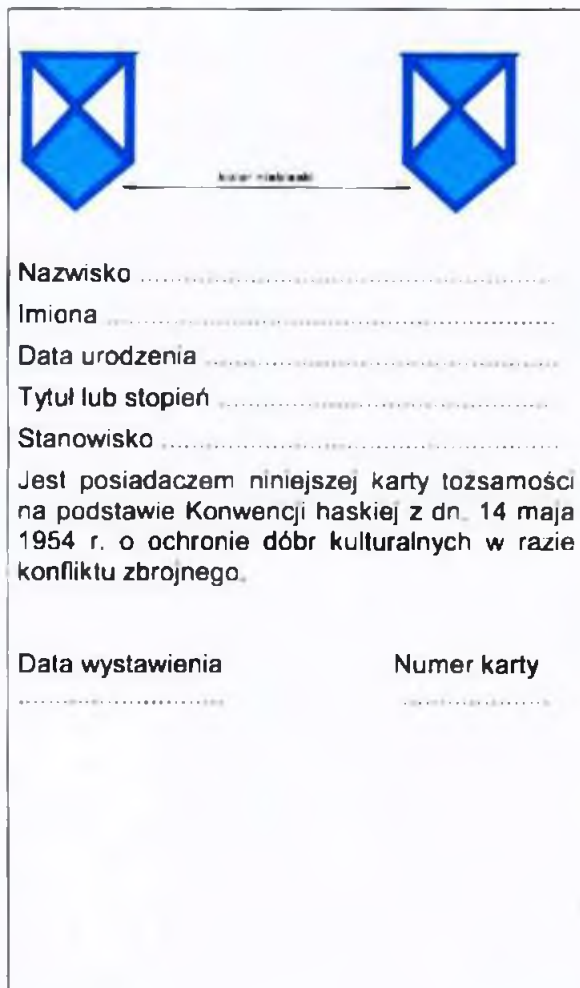


Załącznik nr 5 do Instrukcji przygotowania i realizacji planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych

## WZÓR

**KARTA TOŻSAMOŚCI**  
dla personelu przydzielonego do ochrony zabytków

(strona frontowa)



Nazwisko .....

Imiona .....

Data urodzenia .....

Tytuł lub stopień .....

Stanowisko .....

Jest posiadaczem niniejszej karty tożsamości na podstawie Konwencji haskiej z dn. 14 maja 1954 r. o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego.

Data wystawienia .....

Numer karty .....

(na odwrocie)

(Fotografia posiadacza)

Podpis  
lub odciski palców  
albo jedno i drugie

(Pieczęć sucha władzy  
wystawiającej kartę)

Wzrost                      Oczy                      Włosy

.....

Inne elementy identyfikacji

.....

.....

.....

.....

.....

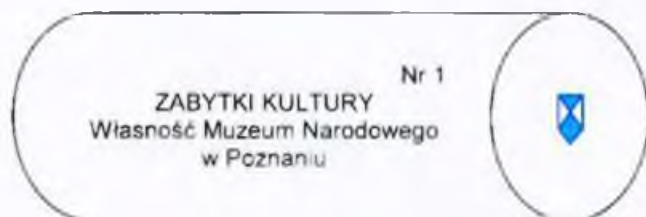
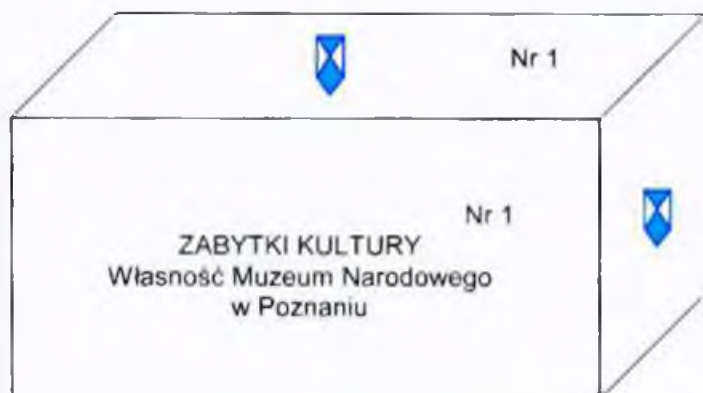
.....

.....

.....

Załącznik nr 6 do Instrukcji przygotowania i realizacji planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych

## WZORY NAPISÓW



Załącznik nr 7 do Instrukcji przygotowania i realizacji planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych

## WZÓR

.....  
(nazwa i miejsce jednostki organizacyjnej)

**SPIS ZABYTKÓW RUCHOMYCH  
podlegających przemieszczeniu do innych pomieszczeń w obrębie jednostki organizacyjnej  
(rozśrodkowaniu, ewakuacji w kraju i za granicą)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość (sztuk)	Numer rejestru (inventarza)	Numer opakowania — skrzyni	Miejsce i sposób zabezpieczenia
1	2	3	4	5	6
	MALARSTWO				
	1.				
	2.				
	3.				
	4.				
	5.				
	6.				
	RAZEM				
	RZEŹBA				
	1.				
	2.				
	3.				
	RAZEM				
	GRAFIKA				
	1.				
	2.				
	3.				
	4.				
	RAZEM				



Załącznik nr 8 do Instrukcji przygotowania i realizacji planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych

## WZÓR

## WYKAZ

zabytków nieruchomych na terenie gminy, powiatu i województwa .....  
 podlegających zabezpieczeniu w razie sytuacji kryzysowych lub na wypadek konfliktu zbrojnego

Lp.	Miejscowość (obiekty podlegające zabezpieczeniu)	Elementy obiektu podlegające zabezpieczeniu	Proponowany sposób zabezpieczenia	Niezbędne siły i czas na wykonanie zadania	Koszty	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7

Załącznik nr 9 do Instrukcji przygotowania i realizacji planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych

WZÓR

ZABYTKI RUCHOME

na terenie gminy, powiatu, województwa .....  
 chronione na miejscu — w jednostkach organizacyjnych  
 (podlegające rozśrodkowaniu lub ewakuacji)

Lp.	Jednostka organizacyjna	Wyszczególnienie (rodzaj zabytków)	Ilość sztuk	Objętość m <sup>3</sup>	Ciężar kg	Ilość i rodzaj opakowań	Ilość osób i czas	Środki transportu	Miejsce i trasa przejazdu (km)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		Malarstwo Rzeźba Grafika Tkanina Szkło i porcelana Militaria Numizmatyka Meble itp.							

Załącznik nr 10 do Instrukcji przygotowania i realizacji planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych

## WZÓR

## FORMULARZ ZGŁOSZENIA STRAT W ZABYTKACH

Lp.	Miejscowość (adres, gmina)	Objekt, nr wpisu do rejestru zabytków (ewidencji) lub inwentarza muzealiów itp.	Funkcja	Właściciel, użytkownik, zarządca	Rodzaj, zwięzły opis i przyczyna strat	Wartość strat i przewidywane źródła finansowania ich usunięcia	Adnotacja o weryfikacji strat na miejscu przez organ ochrony zabytków	Wykonane prace ratowniczo- zabezpieczające i konserwatorskie, organ prowadzący ewentualne postępowanie wyjaśniające
1	2	3	4	5	6	7	8	9